

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

MAJSKA 21. II. 1932

ŠT. 1-2 LETO XII
JANUAR
FEBRUAR
1932

Uredništvo: Dunajska cesta št. 17 — Upravištvo: Komenskega ulica št. 12 — Izhaja kot mesečnik v dvojnih številkah in velja za vse leto z glasbeno prilogo vred 30 Din, za Italijo 18 lir, za Avstrijo 5 šilingov, za Ameriko 1 dolar

PEVEC

GLASILO PEVSKE ZVEZE
S PEVSKO PRILOGO

V zalogi Pevske zveze dobite

1. Pevčeve pesmarice vseh letnikov broširane po 12 Din, skupna naročila več izvodov primeren popust.
2. Posamezne priloge Pevca po 2 in 2 50 Din, kolikor jih je še v zalogi.
3. Bajuk: Mera v slov. nar. pesmi à 25 Din. To je edina poljudnoznanstvena razprava o tem predmetu. V njej je pisatelj analiziral preko 200 pesmi, ki so deloma ali popolnoma v napačni meri zapisane.
4. Vodopivec „Snubači“, spevoigra po nar. pesmih.
5. „Rožmarin“, dramatičen prizor po nar. pesmih.
6. „Srce in denar“, spevoigra s klav. ali harmonijem. Stane za včlanjene zbere 25, za nečlane 30 Din. Za vprizoritev je treba kupiti pet iztisov. O tej igri piše Cerkevni Glasbenik: „... skladbe so sicer preproste, a jako posrečene: melodične, prikupne in hvaležne. Priporočamo jih našim odrom.“ Igro so vprizorili na več krajih s prav dobrim uspehom.

Janez Ev. Gašparič:

Sestava vzornih sporedov.

(Predaval na tečaju za organiste in pevovodje, ki ga je priredila Pevska zveza avgusta 1930 v Ljubljani.)

(Dalje.)

II.

Kratek pregled našega dosedanjega razmotrivanja nam pove tole: Preden sestavljamo koncertni spored, ozirajmo se na vse tiste glavne faktorje, ki odločilno vplivajo na končni efekt našega javnega nastopa! Dobro precenimo zbor, da vidimo, koliko smemo od njega po pravici zahtevati! Ozirajmo se na prostor našega nastopa, na njegove ugodnosti in neprilike! Mislimo na poslušalce in sestavimo program tako, da si jih bomo pridobili, obenem pa jih tudi glasbeno vzgajali! Ne stavimo pa slednjic tudi nase nalog, ki morda presegaajo naše moči! Če bomo vse to pazno upoštevali, edino tedaj se nam bo posrečilo, da bomo sestavili vzoren spored, spored, ki bo v vsakem oziru ustrezal.

Naše razmotrivanje pa bi bilo nepopolno, ako bi ne načeli še drugega vprašanja, ki ga prav tako mora rešiti vsak pevovodja, ko sestavlja spored: kako namreč najpriljavneje in najprikladneje razvrstimo posamezne točke, ki jih hočemo izvajati.

Prvo in najvišje pravilo o razvrstitvi posameznih točk naših sporedov nam daje staro reklo: Variatio delectat — raznoličnost prija. Varujmo se enoličnosti! S tem ne bomo utrudili pevcev, pa bomo ohranili pozorne tudi poslušalce. Naj bo program še tako dobro naštudiran, ako je monoton, nam bo odtujil občinstvo. Raznoličnost sporedov dosežemo na več načinov in ne bo napačno, ako se z nekaterimi teh načinov pobljize seznanimo.

1. Raznoličnost dosežemo že s previdno sestavo zbora. Ako vzamemo v roko večja glasbena dela, vidimo, kako skrbno so se skladatelji varovali utrudljive enoličnosti, kako pazljivo so skrbeli, da posamezne zborove točke vežejo daljši ali krajši instrumentalni stavki, da so z recitativi in solističnimi arijami poživili skladbo, da so tudi v zboru pustili do besede enkrat ženske, drugič zopet samo moške glasove. Ne rečem, da bi moral pevovodja v vsem posnemati te mojstre, v nekaterih ozirih pa se mu bo to brez dvoma posrečilo. Če je zbor vsaj nekoliko številnejši, bo brez težave sestavil poleg mešanega še moški zbor, z večjim trudom morda celo ženski zbor, ki bo mogel uspešno nastopiti. S tem, da pusti zboru priliko nastopiti v različni sestavi, se bo spretno ognil očitku enoličnosti. Seveda bo moral pevovodja dobro presoditi, katere skupine svojega zbora bo lahko s pridom postavil na oder in kako bo te posamezne skupine v sporedu razvrstil. Izkušnja uči, da je treba šibkejšim skupinam dati prednost, ker bi se sicer za močnim nastopom ne mogle uveljaviti. Jasno je, da se pri tem seveda ne sme gledati na številčno moč posamezne edinice, ampak samo na njen pevski efekt. Močna skupina, celoten zbor, naj z mogočnim vtisom zaključí našo pevsko prireditev!

(Dalje.)

V album pevcem in pevovodjem.

Nič ni novega pod solncem. Tudi ti nasveti ne bodo nič novega. Imajo le namen poklicati v spomin pevcem in pevovodjem nekatere splošno znane stvari, ki se pa le prerade pozabijo. Skušnja kaže, da se skoraj po vseh koncertih ponavljajo več ali manj iste napake. Nekatere najpogostnejše med njimi sem si na raznih koncertih zabeležil; kot sem jih zapisal, tako jih tudi tukaj podajam brez kakega določenega reda; saj ga tudi napake ne poznajo!

Ena izmed glavnih stvari, ki pripomorejo k lepemu petju, je pazljivost pevcev že pred nastopom. Vsaka mišica mora biti napeta v pričakovanju nečesa velikega; pevec mora pred petjem kake pesmi isto v vsej celoti imeti pred očmi, kakor pregleda turist z visoke gore vso dolino pred seboj. V duhu si mora še enkrat obnoviti vso dinamiko, vse finese izvajanja, tudi vsa nevarnejša mesta; z eno besedo: vse, na kar je pevovodja pri vajah še prav posebej opozarjal. Ta zbranost, ki je seveda tudi duševno naporna, je nujno potrebna. Če vidimo pevca, ki tik pred petjem, ko že dirigent dviga roko za začetek, gleda okoli sebe, se morda celo razgovarja, ne misli pravočasno na dihanje: potem je sodba o pesmi, ki šele pride, že gotova. Kot je pri telovadcu pred težko vajo napeta sleherna mišica, kot stoji vojak pred korakanjem v najstrožjem »pozoru«, tako mora že vsa zunanost zboru, ves njegov nastop nuditi sliko popolne pripravljenosti. Le oni pevec bo svojo nalogo v resnici dobro izvršil, o katerem ima gledalec vtis, da je vsak hip pripravljen na udar! Naj napravi pevovodja pri vaji tale poskus: Ko so mu pevci že vsi izmučeni, ko se jim zares nič več ne ljubi, ko tudi glasovno odpovedujejo in padejo v teku pesmi za cel ton in več: pa naj z energično besedo, s posrečenim dovtipom ali kakorkoli spravi pevce v dobro razpoloženje in v pevski »pozor«: bo videl, kako bodo glasovi naenkrat vsi sveži, distoniranje bo izginilo, zbor bo šel najbrž celo višje. To napravi zbranost, koncentracija. Isto zbranost mora ohraniti pevec ves čas nastopa, pa naj traja tudi dve uri ali več. Zakaj je večkrat drugi del sporeda umetniško veliko slabše izvajan kot prvi, čeprav so proti koncu lažje pesmi na vrsti? Ne toliko zaradi glasovne utrujenosti, ampak zato, ker izginja iz zboru pazljivost, ker se vdajo pevci misli, da je nastop že posrečen in se ni bati polomije. Poslušalci so pa žalibog drugačnega mnenja! Iz istega vzroka bo zapazil organist, ki n. pr. prvič izvaja kako latinsko mašo zjutraj in ob desetih, da je drugi nastop navadno slabši. To pa zato, ker so bili pevci zjutraj resno zbrani, ob desetih so pa že brezskrbnejši in toliko ne pazijo. Na ta način se da razložiti tudi staro preizkušeno pravilo: slaba generalna vaja, dober nastop in narobe. Po slabi zadnji vaji se pevci na vso moč zberejo in trudijo, da ne bi bilo polomije. Po dobri generalki si pa mislijo: bo že šlo! Pa ne gre!

Če je že zbranost in pazljivost pred petjem odlučilna za posrečen nastop, kaj šele pazljivost med petjem samim! O tem obširneje govoriti, se mi ne zdi potrebno. Saj dober pevovodja sam neštetokrat opozarja: note so, posebno med nastopom, strup za pevca! Glavno je: pazi na dirigenta! Vendar kljub temu neštetokrat opažamo pevce, ki se za svojimi notami naravnost zabarikadirajo; ne vidijo ne oni dirigenta, ne dirigent njih. Največkrat so to oni, ki za skušnje ne kažejo posebne gorečnosti; rekrutirajo se iz vrst onih, ki že »vse znajo«. Pri nastopu pa z največjo težavo pobirajo note, še te navadno pol ure za drugimi, da o kakih finesah ne govorim! Zato naj velja enkrat

za vselej; pri nastopu pazi na dirigenta! Na njem boš bral marsikaj, česar ti note ne povedo. Ljubša mi je nekoliko napačno zapeta nota kot pa popolno omalovaževanje dinamičnih in drugih znamenj ali pa zavlačevanje brzine. Prvega pri večjem zboru skoraj ne zapaziš, pri drugem pa zadostuje en sam pevec, da pokvari ves dober vtis. Kolike vrednosti je pazljivost med petjem, bodisi pri vajah bodisi pri nastopih, je razvidno iz naslednjega: zgodi se včasih, da dirigira kak zbor izjemoma drug tuj dirigent. Čudno! Vse gre kot namazano. Pevci se sami sebi čudijo, da toliko znajo. Zgodi se celo lahko, da izgubi njihov domači dirigent v njihovih očeh skoraj vsa veljavo, češ, drugi zna vse bolje. Tako bi mislil nepoučen človek. Kdor pa to stvar razume, bo dejal: morda je tuji dirigent celo slabši od domačega. Da gre pa pod njegovim vodstvom bolje, je vzrok ta, da pevci neprimerno bolj pazijo. Že iz prirojene radovednosti si ga nekoliko natančneje ogledujejo, posebno še ženski svet; s tem pa tudi nehote bolj pazijo na njegovo dirigiranje in uspeh ne izostane. Ko bi s tako pozornostjo prisostvovali vajah pod domačim dirigentom, kje bi bili že s svojim znanjem! (Dalje.)

Naš koncert.

Ob Sattnerjevi 80 letnici.

Ni bil še popolnoma izginil mogočni vtis našega velikega septembrskega koncerta, pa so se zopet zbrali nekateri zbori, da se v imenu naše Matice Pevske zveze primerno poklonijo njenemu soustanovitelju, večletnemu odborniku in plodovitemu skladatelju.

Ko je odbor zamislil in sklenil ta koncert, še ni vedel, kaj ga čaka v septembru. Vmes je prišel veliki koncert, ki je že sam zase zahteval od številnih zborov izrednega dela, ker jim ni dopuščal dovolj časa. Pa so ga zmogli. A s tem delom je bil v veliki nevarnosti slavnostni koncert, ki je bil sklenjen že v zimi in določen prav za rojstni dan slavljenca. Po septembrskem koncertu je bilo časa komaj dober mesec, ker je moral stopiti vmes kratek oddih, treba je bilo povprašati zборе, ali bo sploh mogoče zmagati delo zlasti še z ozirom na veliko kantato »Jeftejevo prisego« in sklepni daljši zbor iz »Vnebovzetja«, ki zlasti zadnji zahteva od pevcev in pevovodja izrednega dela.

Pa so zbori zgrabili: med njimi seveda radovljiška »Sloga«, novoustanovljeni »Kranj«, neumorni Št. Vid pri Stični z nekaterimi pevci in pevkami iz Stične, »Škrjanček« iz Šmartna, Sneberje, Ihan, mlada Dobrava in še nekaj odlomkov dveh, treh zborov.

Kdo more prav preceniti pogum, požrtvovalnost in delo teh vnetih pevcev in pevk in ne na zadnjem mestu njih pevovodij! Kar so sklenili, to so izvršili. Kako? Naj govore poročevalci:

»Slovenski list« z dne 30. novembra 1931:

Koncert Pevske zveze v proslavo Sattnerjeve 80 letnice se je izvršil kar najsijajneje. Združeni pevski zbori (okrog 350 pevcev) so odpeli ves spored tako enotno ubrano, kakor bi to bil zbor, ki se skupno vežba že ves čas. Izredno lepo ubrano, pestro, slikovito so zazveneli prvi štirje vokalni zbori. Stopnjevalo se je navdušenje v »Jeftejevi prisegi«, ki je bila tako čvrsto izvajana, da bi je moral biti vesel tudi najboljši zbor v svojem repertoarju. Višek koncerta je bil pač v samospelih in v sklepnem zboru iz oratorija »Assumptio«. Čudovito čudo je, kaj zmorejo naši podeželni zbori, ki morejo in smejo biti ponosni na svoj uspeh. I solisti i zbor so bili deležni burnih aplavzov. Posebno dramatično je dosegel p. K. Kolb, ki je pel »Jeftejevo« vlogo s takim zanosom, da bi težko kdo tekmoval z njim.

Po »Jeftejevi prisegi« so se slavlencu poklonile številne deputacije: Pevske zveze, Prosvetne zveze, Hubadove župe, Ženske kršč. zveze, Slomškove družbe, Društvo organistov, pevsko društvo »Tabor«, Društvo rokodelskih pomočnikov. V imenu mesta Ljubljane je slavlencu čestital podžupan g. E. Jarc, iz Novega mesta, njegovega rojstnega kraja, pa je prinesel čestitke slavlencu g. L. Puš. Vse deputacije so poklonile slavlencu lepe vence. Ginjen se je slavljenec zahvaljeval za izrečene čestitke.

Koncerta so se udeležili poleg prevzv. g. knezoškofa dr. G. Rožmana še številni drugi odlični gostje, med njimi g. ravnatelj konservatorija Matej Hubad, dvorni svetnik dr. Mantuani, provincijal p. dr. Guido Rant in mnogo drugih.

Pevska zveza je pokazala izredno moč organizacije in umetniškega stremljenja. Prav izvrstno je sodeloval pomnoženi orkester dravske div. oblasti.

Slovenec dne 1. decembra 1931:

V nedeljo 29. novembra je Pevska zveza pripravila v Unionu proslavo 80 letnice našega priljubljenega in zaslužnega skladatelja-staroste, p. Hugolina Sattnerja. Kljub neugodnemu vremenu se je prireditve udeležilo lepo število častilcev Sattnerjeve umetnosti in tako pokazalo, kako ljubezen uživa jubilar pri nas vsesplošno. Koj, ko je stopil v dvorano, mu je zadel v pozdrav buren aplavz.

Zopet so donele v unionski dvorani ljubeznive melodije našega p. Sattnerja, to pot že v počast njegovega osmega križa; naša agilna Pevska zveza je zbrala z dežele imponantno število — tri sto petdeset — svežih grl, ki so mu zapela. Čuli smo štiri njegove priljubljene zборе, na čelu jim »Pozimi iz šole«, potem dramatično »Jeftejevo prisego«, pri kateri je sodeloval pomnožen orkester Dravske divizije, in za konec in krono še krasen odlomek iz »Vnebovzvetja«.

Kaj bi še povedali o Sattnerjevi glasbi? Doživela je že sto uspehov, vsesplošno je priznana, vsi jo ljubimo in poznamo, oni razgibani prvenec klasičnih proporcij »Jeftejeve prisege«, nedosežno liriko »Assumptia« ... z eno besedo, glasba je še vedno sveža in bo takšna trajno vredna ostala. Ljubezen in umerjena lepota vejela iz nje in daleč je od svetne gonje za senzacijami, zato pa je tembolj notranja in vredna.

Pohvalno je omeniti naše podeželske pevce, ki so svojo nalogo pod vodstvom izvrstnega organizatorja in pevovodje Bajuka prav lepo izvršili. Ni bila malenkost, tako heterogene zборе uravnovešiti v enoto in jih mogoče v eni sami skušnji stopiti v brezhibno celoto. Zlasti je pohvaliti tudi solista iz »Jeftejeve prisege«, p. K. Kolba, ki je žel za svoje občuteno petje navdušen aplavz.

Pred koncem programa so jubilaru podali vence, šopke in mu čestitali s kratkimi nagovori zastopniki Pevske, Prosvetne, Ženske kršč. zveze, Hubadove župe, Slomškove zveze, pevškega društva »Tabor«, zastopniki organistov, zastopnik mesta prof. Jarc, odposlanec iz rojstnega kraja Novega mesta L. Puš itd. Proslave se je udeležil tudi knezoškof dr. Rožman, mnogo redovnikov in svetnih duhovnikov, mnogo glasbenikov s cerkvenega in svetnega polja.

Jubilar naj sprejme tudi naše iskrene čestitke in naj ga nam Bog v korist naše lepe glasbe ohrani še mnogo leta!

In isti dne 8. decembra 1931:

Predzadnjo nedeljo je proslavila Pevska zveza Sattnerjevo 80 letnico s slavnostnim koncertom, ki je obsegal samo njegove skladbe. Začel se je s štirimi iz njegove prve dobe. Kako so zvenele! Ne vem, ali je bila pestrejša šolarska »Pozimi iz šole«, ali preiskrena »Pogled v nedolžno oko«, ki je ena naših klasičnih pesmi, ki bo večno živela, ali bi stavil na prvo mesto živo »Na planine« s krasnim samospevom. Zvenele so vse tako čisto, pa tako ubrano-ritmično, da jih noben homogen zbor ne bi mogel bolje zapeti. In je kar neverjetno, da so mogli peti tako provizorično zbrani zbori z dežele. In pa ta sveža slikovitost glasov! Vse barve si mogel razbrati, zlite v nepozabni harmoniji. Te pestre barvenosti nam ne morejo nuditi mestni zbori, ker so kakor glasovno, ritmično in dinamično, tudi barvenostno preveč izenačeni.

Za govorom dr. Tomınca, ki je veljal jubilaru, je sledila velika kantata »Jeftejeva prisega« za mešani zbor, bas solo in veliki orkester. Je drzno početje, vzeti v roke tako stvar in jo dati šibkim podeželskim zborom. Je težava v ritmiki (boj, trijole, mena brzine i. dr.), nevarnost v intonaciji in v menjajočih se harmonijah, silni dramatik in slednjih v družbi z orkestrom, ki ga zbori gotovo niso vajeni. Ni torej čuda, da smo vsi majali z glavo in se bali za uspeh. Zato pa tudi ni čuda, da je proizvajanje dvorano kar omamilo; kajti odpeli so vse, tudi najtežjo točko boja, tako točno, tako samozavestno, da še danes ne morem tega verjeti, da so bili to res podeželski zbori. Pa kako so ti šli za taktirko, pa v takem številu, krog 300 jih je bilo, ali še kaj čez! Kako je bil varen vsak korak! Res, treba je priznati izredno silo taktirke, ki jo je imel v roki prof. Bajuk, in vzorno disciplino pevcev. Nepozaben ostane za vedno slavospev na koncu boja, ki ga sploh ni mogoče bolj navdušeno zapeti.

Dramatiko je poglobil in izčrpal do dna p. K. Kolb, ki je prihitel sodelovat iz daljne Virovitice. Odpel je vse solistične partije s tako slio, zanosom in dramatikom, da je šlo nekajkratov kar do mozga. Žal, da izvrstnega pevca nimamo bliže. Pa opozarjamo nanj naše zборе prav posebno.

Za sklep koncerta je sledilo nekaj odlomkov iz oratorija »Assumptio«, in sicer je odpela gospa Bajukova najiskrenejšo arijo za sopran »Preljubi je moj«; zapela jo je izredno občuteno, usmerjeno bolj na znotraj kot na zunaj, kakor pesem to zahteva: preprosto, brez vsake zunanje geste. Njen glas je zelo prožen, zelo jasno barvan in posebno v višini kaj prijetno zveni. Sodelovala je tudi v dvospěvu »Zdrava«, ki sta ga zapela z g. Hartmanom. Njegov tenor je poln, tu in tam še ne povsem izravnal, a prijetno barvan, obsežen, voluminozen in bi bilo škoda zanj, če bi utonil v zbornem petju; naj se osamosvoji.

Vmes je zapel Hartman še krasen samospěv »Kdo je ta«, vse z orkestrom. Zaključil pa je koncert sklepní zbor iz oratorija, ki zahteva pa res izredno veliko spretnosti od zbora. In četudi je bila »Jeftejeva« že za nami, smo se vendar bali za ta zbor. Pa smo se tudi tukaj varali, kajti vse do konca je šlo gladko, brez kolebanja in se je završilo s prav mogočnim stopnjevanjem, ki je bilo vredno slavljenca. Spremljal je petje pomnožení orkester Dravske divízie, ki je bil ves čas prav izvrsten in vedno primerno diskreten.

Med koncertom so se poklonile slavljenču številne deputacije in mu podarile krasne vence.

Tako je Pevska zveza prav vredno proslavila našega velikega skladatelja, ki so se ga drugi zbori le skromno spomnili, ali pa ga sploh prezrli. Imeti je morala velikanske žrtve i zveza sama i pevcí, ki so prišli h koncertu celo iz Radovljice. In trud! Nismo se pozabili velikega monstre-koncerta na dan 8. septembra, nam je že zopet podala nov dokaz izrednega dela in sposobnosti. Zato so nas v srečo zbolele prazne vrste, ki so bile namenjene onim »rodoljubom«, ki ne čutijo krize v žepih. Razen teh je bilo razprodano vse. In če pomislimo po koledarju, da so imeli zbori po zadnjem koncertu za ta koncert časa kvečjemu 6 do 7 tednov, potem moramo priznati, da so ustvarili čudesa. In to njihovo delo gotovo zasluži, da ga z vso dušo in na ves glas priznamo in ne prezremo njegovega pomena za našo pevsko umetnost. Pred 20 leti je bil za nas glasbeni dogodek prve vrste, ko je naš najboljši zbor pripravljal in odpel to veliko delo. Danes ga je častno zmogala dežela z ne baš svojimi najboljšimi zbori. In koliko je časa vmes? Odštejte vojsko z vsemi zlimi posledicami, pa vam ne ostane drugega kot nekaj pičlih let, polnih sistematičnega dela vrle Pevske zveze, ki gotovo zasluži vsaj toliko priznanja kot kakšen koncert »sodobnih poskusnikov«, kateremu posvečajo i kritiki i časopisi angleško reklamo in poročilo, delo Pevske zveze pa opravijo z enim stavkom, vrženim čez ramo. Mi smo pa prepričani, da je to delo pravo, trajno in velepomembno za našo širšo kulturo in bo tudi ostalo trajno.

Pr. G.

Prof. Gröbming do dna razume pomen takih prireditív in nam je poslal sledeče poročilo, za katero mu bodi iskrena zahvala:

Koncert, ki ga je priredila P. Z. dne 29. novembra 1931 v Unionu v počastitev Sattnerjeve 80 letnice jeponovno pokazal, kakšna ogromna življenjska sila tiči v tej pevski družini. Koliko let je spala ta sila neizrabljena, preden se je našel mož, ki jo je izsledil in usposobil za umetniško udejstvovanje!

Od vseh glasov so mi najbolj ugajali soprani. S svojo ljubkostjo, zvonkostjo in naravno lepoto sekosajo lahko z najboljšimi soprani mestnih zborov. To niso oni okorni, napol šolani glasovi, kakor jih včasih slišimo na naših koncertih, ampak so mehki in prožni, ter se z nekako naivno brezskrbnostjo gibajo po najbolj nevarnih legah svojega obsega.

Program, ki so ga tvorile izključno skladbe iz bogatega Sattnerjevega stvarjenja, je bil pester in strogo umetniški. Med skladbami je bilo tudi mnogo takšnih, ki sodijo med najtežje. Tembolj nas mora veseliti dejstvo, da jih je naštudiralo 350 podeželskih pevcev v dobrem mesecu. Če pomislimo, da je ta heterogeni zbor imel eno samo skupno vajo in da je nastopil z orkestrom, je treba priznati, da je bil rezultat tudi za strokovnjaka presenetljiv. Zanimivo je bilo zlasti to, da so bila najtežja mesta (n. pr. boj v Jeftejevi prisegi) najprecizneje izvajana. Izbornó disciplinirani zbor je v vzornem miru, brez nepotrebnih odstopov in nastopov vztrajal od začetka do konca na odru.

Prav dobro so rešili svojo nalogo solisti. Posebno ljubko je podala ga. Bajukova klasično »Preljubi je moj« iz »Assumptia«, dočim je p. Kolb z zanosom in razumevanjem odpel svojo partijo v Jefteju. Tudi krasni alt gdč. Antičeve in simpatični tenor gospoda Hartmana sta prišla do izraza. Čudim se le, da se pevcí s takšnim materialom, kakor ga ima n. pr. g. Hartman, ne lotijo pevskega studija.

Vse priznanje zasluži dirigent, ki je s smiselno interpretacijo pomagal skladbam do uspeha. Prof. Bajuk ni le spreten organizator, ampak tudi vešč muzik, kakor je že večkrat dokazal. Poudarjam to zlasti zato, ker se zaradi nerazumevanja dinamičnih in agogičnih efektov zanemarija kaj rada melodična in muzikalna plat petja. Skladbe so včasih pri vsej dinamiki tako mizerno podane, da nimajo nobene muzikalne podobe več. Forte in piano se menjujeta brez notranje miselne zveze. Čudim se le, da nasede včasih tudi kritika na te limanice.

Prepričan sem, da je koncert P. Z. več pripomogel k popularizaciji Sattnerjevega genija, kakor vsi članki in intervjuji v dnevnem časopisju. Zeleli bi le, da bi P. Z. vztrajala na začrtani poti, kajti cilji so lepi in plemeniti, pot je prava in vodja na mestu. Naj bi njeni uspešni nastopi bili v bodrilo tudi tistim zborom, ki životarijo iz dneva v dan, in ki se ne morejo otresti materialistične ideje, ki grozi udušiti naša kulturna stremjenja in pa še ono malo idealov, kar nam jih je pustila svetovna vojna. (Dalje.)

Z a h v a l a: Vsem požrtvovalnim pevovodjem, pevkam in pevcem za neizmeren trud: Bog plačaj stoterno!

Vinko Lavrič, predsednik.

Marko Bajuk, pevovodja.

Vestnik Pevske Zveze.

Pozivamo pevske zборе in društva, naj vplačajo članarino (25 Din) čimprej, gotovo pa še pred veliko nočjo, ker bi jim sicer ne mogli priznati oprostitev tantiem in drugih ugodnosti. Če bi kateri zbor ne dobil krožnice s položnico, naj nam sporoči, da mu jo pošljemo. Prav tako naj ne bo zbor, ki ne bi bil naročen na »Pevca« in toliko prilog, kolikor ima članov. Priloge bodo stale tudi letos celoletno samo 10 Din.

Društvena pisarna v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, u r a d n e u r e: ponedeljek od 11—12, petek od 2—3.

Občni zbor Pevske zveze se je vršil pretekli teden. Po pozdravu predsednika je podal najprej tajniško poročilo tajnik prof. M. Bajuk. Iz njegovega poročila se je razkrila izredna živahnost dela v tem letu. Došlih in odposlanih dopisov je bilo 2747, kar pomeni okroglo 9 pisem na dan. To izredno živahno delo se je moglo razviti le zato, ker ima Zveza lastno pisarno in so vsi spisi bili rešeni sproti, tako da so začutili zbori urejeno delo in so se zato izredno pridno obračali na odbor po nasvete in pomoč. Blagajniško poročilo je izkazalo okroglo 104.000 Din prometa, in to zlasti vsled velikega koncerta v septembru in Sattnerjeve proslave v novembru. Zvezi se je posrečilo, da si je pomagla iz največjih težav in zaprek, ki so tlačile ne le organizatorično delo, temveč tudi »Pevca«. Pevovodja prof. M. Bajuk je poročal o organizaciji okrožij, o koncertih okrožij in P. Z., ter o ustanovitvi zborov organistov in pevovodij. Iz poročila se je pokazal ne le velik korak, naravnost skok naprej in navzgor. K temu sta pripomogla poleg pev. tečaja zlasti oba koncerta, ki sta prvi kot drugi krasno uspela. »Pevce« vrši svojo dolžnost po možnosti in je na pravi poti, dokaz temu je dejstvo, da so njegove pesmi, ko komaj izidejo, že na sporedih. To pa tudi zato, ker je že dosti zborov, ki imajo naročene priloge. Tudi so zbori letos razmeroma najbolj redno pla-

čali članarino. Vse to kaže, da je stik med vodstvom in zbori zelo živahen. — Ko je bilo poročilo odbora odobreno in sta podala revizorja svoje poročilo, je bil z malimi izjemami izvoljen stari odbor, ki se je konstituiral sledeče: preds.: V. Lavrič, podpreds.: Iv. Primožič, tajnik: Božidar Bajuk, blagajnik: Mirko Kunaj, pevovodja, urednik in upravnik: Marko Bajuk, odborniki: Viktor Cenčič, L. Hartman, Tone Lavrič, dr. Ploj, St. Premrl in Ivan Zdešar. — Pri slučajnostih je bilo storjenih nekaj važnih sklepov organizatoričnega pomena.

Pevski zbor organistov in pevovodij. Artistični odsek bo v prihodnjih dneh sklepal o prihodnjem programu pev. tečaj, ki se bo vršil v juliju ali avgustu v Ljubljani. Ker bomo takrat uredili definitivno članstvo zborov organistov in pevovodij, pozivamo vse one, ki se nameravajo še priglasiti, naj store to vsaj do 15. III. Prve dni marca bomo razposlali vsem prijavljenim članom informativne pole, pozneje pa vse note in potrebna pojasnila za tečaj. Odbor upravičeno pričakuje primernih priglasov, da bo zbor v resnici vreden zastopnik vas, pijonirjev naše slovenske pesmi.

V Celju se je vršil dne 4. febr. sestanek pevovodij, ki se ga je udeležilo blizu 20 zastopnikov raznih bližnjih in daljnih zborov. Sklenjeno je bilo soglasno, da se bo vršil v juliju ali avgustu v Celju pevski tečaj za organiste in pevovodje z bivše Štajerske. Tvarina bo zelo zanimiva tudi za pevce, zato nanj že sedaj opozarjamo.

V jeseni pa bo v Celju velik pevski koncert, pri katerem bo sodelovalo več sto pevcev in pevk v kompaktnem zboru z dobro izbranim sporedom.

Jesenice. Cecilijin koncert, ki ga je priredilo Krekovo prosvetno društvo dne 22. novembra 1931 ob 8 zvečer, je v splošnem dobro uspel. Obsegal je mešane in moške zборе, nekaj s spremljevanjem orkestra, ne-

kaj a cappella, nekaj pa samostojnih orkestralnih točk, skupno 15.

Premrlova: »Sv. Cecilija« je bila nekoliko premirna, dasi sicer lepo zapeta. Prochazkova: »Ljubezene«, za mešani zbor, je donela gosto, polno. Za odih nam je bila Devova: »Flosarska«. Pri koncertu, ki traja dve uri, bi želeli še kaj takih »oddihov«. S tem pridobi program na slikovitosti in privlačnosti, likrati je pa dobro za pevce, ki pridobe pri vajah več časa, da se morejo dalje pomuditi in bolj poglobiti v težje, novejšje skladbe. Orkester se je izkazal pri dokaj težki Rossinijevi overturi: »Wilhelm Tell«. Vse priznanje g. Webru, ki se pri vseh naših prireditvah toliko trudi z orkestrom. Pri Kreutzerjevem: »Koncertu št. 13« smo občudovali njegovo tehniko na violini. Dobro ga je spremljal na klavirju organist Jožef Kelvišar, ki je tudi dirigiral zборе. Nemalo truda je imel tudi on. — Za prihodnjic bi želeli nekoliko krajše orkestralne točke: uspeh je lepši, če je poslušalcu skladba prekratka, kot pa, če je predolga.

Zbor je zvenel enotno. Bal sem se, da ne bi posamezniki, ki razpolagajo s čvrstjšimi glasovi, zapustili ravne črte. Moški glasovi so nas manj navdušili. Zdi se, da so vsi z različnimi vajami (med temi celo z operetami) nekoliko preobloženi in jim ni bilo mogoče vseh svojih moči posvetiti temu tradicionalnemu koncertu. Ne tradicija — ljubezen naj bo gonilna sila. Pesem, ki jo boste zapeli iz ljubezni, bo tudi naše srce drugič še bolj ogrela. — Pevcev je nastopilo 30. Prihodnjic želimo slišati ves zbor. — Sv. Cecilija naj pa pevcem in godbenikom, ki so nas s svojim lepim koncertom razveselili ter za lepo pesem še bolj navdušili, obilno poplača njihov trud! Levko.

Kranj. Minulo nedeljo (13. XII.) nas je tukajšnje Prosvetno društvo prijetno presenetilo. Pod vodstvom kateheta Zužka nam je predstavilo impozanten zbor mladih pevcev in pevk, ki jih je dirigent menda šele pred nekaterimi meseci zbral krog sebe. Zbor je sicer že sodeloval na letošnjem monstrekoncertu, ki ga je priredila Pevska zveza v Ljubljani, vendar je nastopila, če se ne motimo, večina teh petja željnih ljudi to pot prvič samostojno javno. Zato smo z radovednostjo pričakovali, kako nam bo ta najmlajša pevska družina zapela. Ob nabito polni dvorani so pevci z oduševljenjem odpeli prvo točko. Takoj se je pokazalo, da imamo opravka z ambicioznim zborom, ki se je sestavil z namenom, da bo širil ljubezen do lepega petja. Sledile so točke pestre, morda predolgega sporeda starejših in novejših skladb, narodnih, pomešanih z umetnimi, mešani, menjajoč se z moškimi zbori, a cappella in s spremljevanjem, in sicer Premrlova Slovanska pesem, Svetkova Ponte dei sospiri, Zeleznikovo Jutro, Vodopivčeva O večerni uri, Devova Flosarska, Adamičeva Kaj delajo tičke, Tomčevi Med cveticami po logu in Gremo v goro višje, Sattnerjeva Na planine, Juvančev šopek, Pavčičeva Deklica, ti

si jokala, Nedvedova Popotnikova pesem, Premrlova Z glasnim šumom s kora, Mirkova Katrica in Sattnerjeva kantata Jettejeva prisega. Navzlic temu, da so bile nekatere izmed navedenih pesmi za prvi nastop precej trd oreh, obsežni spored pa je bil utrudljiv, so se pevci v vsakem oziru dobro odrezali. — Zbor, ki šteje okrog 30 pevk in pevcev, razpolaga z zvočnimi glasovi. Katehet Zužek je izboren pevovodja. To dokazuje način predavanja, jasna izreka, smisel za agogiko in dinamiko. Vsi trije solisti so sveže in z lepimi glasovi odpeli svoje točke.

Mnogobrojno občinstvo je z vidnim zanimanjem sledilo predvajanju in dirigenta ter njegov zbor za vsako pesem nagradilo z burnim aplavzom. Dirigent Zužek je prejel vrhu tega še krasen venec s trikoloro. Z. S.

»Jettejeva prisega« v Radovljici.

Na novega leta dan je radovljiška »Sloga« ponovila svoj koncert, ki je obsegal večino pesmi ljubljanskega septembrskega koncerta, »Jettejevo prisego« in še nekaj drugih pesmi. O »Slogi« vemo, da se za vsak koncert vestno pripravi, zato nas ni iznenadila vest, da bo pela tudi »Jettejevo prisego«, to še zlasti zato ne, ker jo je v sredi decembra s prav izvrstnim uspehom odpel tudi zbor »Kranj« in sta oba zbora krepko sodelovala pri Sattnerjevem koncertu v Ljubljani. Pa me je vendar prav zaradi tega radovednost gnala gori. Zbor je še vedno dobro discipliniran, lepo zaokrožen in mestoma kar izvrstno zaveni, vendar bo moral skrbeti za primeren naraščaj zlasti v tenorjih, ki jih žal vsepovsod primanjkuje. To se je pokazalo že v prvi pesmi, ki bi bila bolj zvenela na poznejšem mestu, kajti zbor se je pri njej šele prav plasiral po glasovih in so zlasti tenori nižali. Je pa pesem prešla v meso in kri vsemu zboru, ker je bil njen tok primerno lahkoten. Med drugimi nam omenim Sattnerjevo »Na planine« s prav dobro zapetim baritonom, Vodopivčeva »O večerni uri«, ki je poleg narodnih izvrstno zvenela. Ženski zbor se je kar najlepše predstavil z narodno »Žalostjo«, pri kateri se je izkazal zlasti alt v lepo uglajeni črti in zvonki nižini.

Težišče koncerta je bila kajpada »Jettejeva prisega«. To je vedelo tudi številno zbrano občinstvo okolice, ki je kar nehalo dihali, ko so jo začeli igrati in peti, sodeloval je namreč poleg klavirja še majhen orkester na lok.

Pri neki priliki sem že poudaril, da je čas, da se naši zbori lotijo tudi daljših stvari, same kratke pesmice nikdar človeka tako ne privežejo nase, kot ga zajame celotno daljše delo. To je bilo jasno tudi v Radovljici. Za »Jettejevo« so se ljudje kar pripravili in zavnali na sedežih, videl si to lahko v vsej dvorani. Tako občinstvo: nič drugače pevci. Kar utajiti niso mogli, da so prihranili vso vneto in vso ljubezen za to kantato. Jette sam je bil v dobrih rokah, lepo resno zapet, le v prvem spevu bi moral biti še slovesnejši, mogočnejši. Odpel je vse dele lepo

občuteno, kar inteligentno. Zbor je bil izredno točen, tudi na najtežjih mestih ni bilo čutiti niti najmanjše skrbi za korak. In videlo se je, da se je bil do tu že popolnoma ogrel in razvnel. Dramatiko pesmi je zelo poglobila razdelitev vlog med pevce in pevke, kakor jo zahteva partitura. Prav lepo jasno in pristrčno je rešila svojo nalogo altistka, dobro in v stilu baritonist in primerno nežno sopranistka. Videti bi morali sodelovanje dvorane, ki jo je okolica popolnoma napolnila. Marsikje je bila obrisana solza, ko je Jefte pel svoj krasni zadnji spev v »strašni, a sveti prisegi«. Plač deklice in naroda bi bil v še bolj pritenjenen ihtenju šel še globlje v mozeg. Je, je prehvaležno delo med ljudstvom po deželi, ki je žejno in lačno lepe pesmi. Kako napeto sledi vsaki besedi, vsakemu tonu! Kako mu gre vse do nepokvarjenega srca. Mesto? Hm!

Po »Jeftejevi« je pevovodja Zveze prof. Bajuk čestital »Slogi« k lepemu, uspešnemu delu, spominjajoč se njene požrtvovalnosti,

marljivosti in zvestobe do Pevske zveze od prvih začetkov do danes. »Slogi« ni nikdar manjkalo pri Zvezinih prireditvah, celo v Celju je pohitela svojčas s polnoštevilnim zborom, da pomaga, kjer je pomoč potrebna. V znak iskrenega priznanja njenega dela je podal v imenu Zveze lep lavorjev venec njej in marljivemu pevovodji Mihelčiču, ki je ves koncert pripravil in ga prav uspešno vodil.

Po kratkem odmoru je sledilo še nekaj pesmi za ženski, moški in mešani zbor, naka je zaključilo spored Železnikovo »Jutro«. Če je v tej bilo čutili že malo utrujenosti, ni to nič čudnega. Po »Jeftejevi« je hitel spored v lahni brzini proti koncu in je prav, da je sledil višku brzih završetek.

»Sloga« se je postavila, je pa tudi premagala z enim samim mahom vse pesimiste in škodoželjneže. »Kranj«, za njim »Sloga«, prišli bodo še drugi... vsi krepko dalje in kvišku. Mesta, hitite, da vas dežela ne prehititi!

B.

Naše priloge.

V današnji številki moremo iskreno pozdraviti novega sotrudnika prof. Gröbminga, ki nam je dal v tisk *Zimsko idilo*. Sami lahko sodite, kako nepriljubeno teče pesem v vseh glasovih vseskozi, kako je matematično natanko izračunana po vsakemu glasu. Pesem je od vseh strani vzorno dovršena in bo vsakemu zboru dobrodošla. Čez noč zahteva dobre priprave. Treba pazno obdelati številne imitacije, ne prezrite dobro pripravljenih disonanc, ki pesem prav pestro slikajo. Naj bodo jasno in natančno izražene. Da bo snovni del živ, lahkoten, razposajen!

Tomčeva narodna v lanskem »Pevcu« je ušla v 14 dneh po tisku na oder. Prepričan sem, da bo tudi današnja »Ena ptička priletela«, ki zvesto varuje v tenorih dvoglasno narodno pot in jo v konsekvntnih ritmičnih figurah (v basih) sveže slika in poživlja, takoj zajela vse zборе. Pa so tudi besede tako pristrne, da jih morete povsod peti.

Vodopivec je podaril našim pevkam preprosti »Rožmarin«, ki ima vse pravice, da bo ponarodel. Je tudi Terčelj besede zadel v prav lahkem narodnem tonu.

V prihodnji številki pridejo na vrsto pesmi, ki jim bo art. odsek priznal nagrade.

Iz uredništva in upravnništva.

Zbore pozivamo in prosimo, naj nam poročajo sproti o koncertnih sporedih in uspehu koncertov. Ni to baharija, je nujna potreba zaradi pregleda, zgodovine, statistike itd. Po pravilih je vsak zbor dolžan poslati po dva sporeda vsakega koncerta.

Uprava prav nujno prosi cenjene naročnike, naj čimprej vplačajo po priloženih položnicah naročnino. Veliko naročnikov nam jo je na dolgu še za preteklo leto. Opozorili smo jih posebej. Prosimo, naj ne zavržejo opomina. Zadrževanje naročnine zelo zelo ovira redno izhajanje »Pevca«. V zalogi so še vse »Pevčeve« pesmarice po 12 Din, pri

skupnih naročilih popust! Posamezne priloge nekaterih letnikov so še tudi dobiti pa 2 Din ali 2.50 Din.

Društveni znaki po 8 Din, za pevovodje večja izdaja, so še naprodaj. Naj ne bo pevca, ki ne bi imel našega znaka.

Letos smo izdali Vodopivčevo spevoigro »Sreč in denar«, ki stane za nečlane 30, za člane 25 Din. Za uprizoritev je treba kupiti pet izvodov. Sezite po njej! Uprizori jo lahko tudi najšibkšeji zbor, ker je tako preprosto pisana.

Agitirajte za »Pevca«! Kolikor pevcev in pevk, toliko naročnikov!

Izdajatelj: Pevska Zveza Vinko Lavrič v Ljubljani. — Urednik: prof. M. Bajuk v Ljubljani. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.